

om dette Spørgsmaal, forekommer det mig ganske urigtigt, at Lovforslaget i § 2 overhovedet beskæftiger sig med og udtaler sig om, hvorledes Værdiansættelsen skal være ved Overtagelsen til Statsdrift. Jeg kan fuldkommen tiltræde alt, hvad den ærede Ordfører for Venstre (Westergaard) i saa Henseende har sagt om, at dette er ganske overflødigt, thi hvis der skal eksproprieres, har vi almindelige Lovgivningsregler om, hvorledes man skal gaa frem, og saa er det ikke alene urigtigt, men synes mig ikke helt passende, at man synes at ville indsmugle en helt ny Fortolkning af Ekspropriation, som om det netop ikke drejede sig om en fri Vurdering i Henhold til Lovgivningens almindelige Regler, men om ved en særlig Lov at bestemme: saa meget skal der betales og ikke mere. Her slutter jeg mig til, hvad den ærede Ordfører for Venstre udtalte, at man ønskede at stryge Begyndelsen af § 2, hvor det hedder: „Den for de paagældende Arealer senest foretagne Vurdering til Ejendomsskyld skal saa vidt muligt lægges til Grund ved deres Værdiansættelse til Overtagelse af Staten.“ Noget andet er, at det jo, hvis det lykkes at komme til en mindelig Overenskomst, hvad ogsaa jeg vil haabe, hvis man overhovedet gennemfører Lovforslaget, vil være Statens Repræsentanters Opgave affaa denne Ordning i Stand paa saa rimelige og billige Vilkaar som muligt. Det er en fuldkommen given Ting. Og jeg forestiller mig ogsaa, at de paagældende Ejere heller ikke paa nogen Maade vil stille overdrevne Fordringer. At det under Forhandlingerne kan spille en Rolle ikke alene, hvad den senest foretagne Vurdering til Ejendomsskyld, men ogsaa hvad tidligere Vurderinger til Ejendomsskyld har været, finder jeg saare rimeligt, men dette maa blive en Opgave for dem, der paa Statens Vegne forhandler med Ejerne, og det behøver man ikke at skrive noget om i Loven.

Jeg har her fremsat en Række Bemærkninger, som efter deres Natur er væsentlig kritiske. Jeg slutter mig nemlig til de Udtalelser, der er faldet fra det ærede Medlem fra Bogense (Gunnar Fog-Petersen) om, at den i § 1 omtalte fælles Plan for Udnyttelse af disse Arealer overhovedet ikke kan siges at være til Stede. Det er forstaaeligt, at man af Interesse for denne Sag, under det Tryk, som de høje Brændselspriser, Brændselsnøden, Arbejdsløsheden o. s. v. udøver, forelægger et Lovforslag, der er saa lidet oplyst og saa lidet underbygget, som dette er. Men jeg

er meget i Tvivl om, hvorvidt man bør vedtage Lovforslaget, medmindre man gør sig det fuldkommen klart, at de Arbejder, som her skal udføres, i første Linie tager Sigte paa at afhjælpe Arbejdsløsheden. I saa Fald vilde jeg foretrække, at man bevilgede de 770,000 Kr. plus de 80,000 Kr., men at man anmodede om en Ordning, hvorved Staten ikke var bundet til at betale hele Ekspropriationssummen. Jeg kunde tænke mig, at det vilde være muligt at træffe saadanne Overenskomster med Ejerne, at enten Staten, hvis den senere fandt det rigtigt, kunde overtage Moserne til en eller anden Pris, eller at de paa Vilkaar, som blev fastsat, blev overladt Ejerne, hvis Staten til sin Tid gav Afkald paa dem, fordi man mente, Foretagendet vilde blive for kostbart. Med andre Ord: Hvis disse Foranstaltninger væsentlig skal foretages for at afhjælpe Arbejdsløsheden, kunde jeg tænke mig, at det ikke vilde være nødvendigt at gaa til hele den omfattende Ejendomserhvervelse, selv ikke i det Tilfælde, hvor man ønsker Arbejderne igangsat hurtigst muligt for ad denne Vej at aabne sig Udvej til en forøget Tørveproduktion, thi denne forøgede Tørveproduktion vil i de nærmeste Aar ikke kunne blive betydelig. Der er paa den anden Side ingen Tvivl om, at hvis man foretager den tilsigtede, foreløbige Overfladeafvanding og Fremstilling af Læggepladser og fører nogle Spor ind til Vildmosen, vil der, saa længe Priserne holder sig saa høje, som de er, ja selv om de gaar meget betydeligt ned, altid melde sig Lejere, der vil leje Arealer og have Ret til at lave Tørv der i ret betydeligt Omfang. Jeg synes altsaa, at man maatte komme til en mindelig Overenskomst med Ejerne, hvorved Staten ikke behøvede at engagere sig saa voldsomt, som det her er Tilfældet, selv om man vilde begynde paa Opgaven straks. Man vilde da ogsaa vinde Tid til de Forundersøgelser, som her mangler.

Lovforslaget gaar let hen over de store Vanskeligheder, peger paa en Mængde Fordele, men disse Fordele har noget Karakteren af det, man paa Fransk kalder „château d'Espagne“, Luftkasteller. Vildmoserne har fra gammel Tid Ord for at være farlige, jeg tror, det er der, de danske Lygtemænd færdes, og det vilde gøre mig ondt, om den højtærede Landbrugsminister skulde vise sig at være en Lygtemand, der forsvinder i den store Vildmose! Jeg tilraader derfor en vis Varsomhed ved Behandlingen af denne Sag, men jeg kan